

Models globalitzats de negoci

Una alternativa al totxo?

Els poders públics valoren macroprojectes de lleure per reactivar l'economia

CELESTE LÓPEZ
ALICIA RODRÍGUEZ DE PAZ
Madrid

La crisi en què es troba immersa Espanya està fent estralls en la societat. I ho continuarà fent si, com prediquen les institucions econòmiques nacionals i internacionals, no se n'albira el final abans del 2014. El drama s'accentua amb dades com les de l'última Enquesta de Població Activa (EPA): el 2011 va acabar amb gairebé 5,3 milions d'aturats... Amb aquest panorama, no és estrany que les diverses administracions busquin gairebé a la desesperada un mecenes que ajudi a pal·liar les greus conseqüències de la recessió: un empresari amb capital capaç d'activar la creació d'ocupació amb un projecte de negoci.

Madrid sembla que ha trobat aquest mecenes. Es tracta de Sheldon Adelson, un milionari americà, magnat del joc per a més detalls, que diu estar disposat a crear una segona Las Vegas a la comunitat governada per Esperanza Aguirre: tres camps de golf, una dotzena d'hotels temàtics, teatres i sis casinos... En total, uns 18.000 milions d'euros fins al 2022 i la creació de 164.000 llocs de treball directes i uns gairebé 100.000 més d'indirectes. A canvi, el magnat exigeix poder contractar (i pagar) al marge de l'Estatut dels Treballadors, infraestructures de trans-

port fins al macrocomplex de lleure, flexibilitat per aplicar la llei d'estrangeria, relaxació de les normes contra el blanqueig de diner i exempció en el pagament a la Seguretat Social... Gairebé res!

Però és aquest tipus de macroprojectes els que realment tiren un país endavant o, en canvi, són

una alternativa més que qüestionable al negoci del totxo, que ha conduït, entre d'altres, a aquesta situació de crisi?

La presidenta Aguirre sembla tenir clara la resposta, ja que es mostra encantada amb la idea (fa anys que plana, encara que es va paraitzar arran de la crisi als Estats Units) i, en el seu entusiasme, ha arribat a assegurar que està disposada a canviar "totes les normes que calgui canviar" perquè Adelson s'instal·li a Madrid. El problema per a la líder popular és que necessita el suport del Govern central per complir les exigències del multimilionari, i aquest, a través del seu ministre d'Hisenda, Cristóbal Montoro, ja ha contestat que no hi ha cabuda per a "paradisos fiscals".

La negativa de Montoro també va dirigida a Catalunya, ja que la Generalitat ha rebut la mateixa proposta (vegeu *La Vanguardia*, 5/X/2011). De fet, el conseller Mas-Colell va viatjar a Las Vegas per conèixer millor el macroprojecte, fet que no ha caigut gaire bé a Madrid, que té clar que, si finalment es fa, hauria de ser a la capital d'Espanya (o en un municipi proper, com Alcorcón).

Més enllà de les possibilitats perquè un projecte d'aquesta mena acabi quallant -n'hi ha prou de recordar l'espantada als Monnegres-, els experts plantegen nombrosos interrogants sobre les conseqüències que pot comportar.

El bluf del Reino de Don Quijote

■ La connexió ferroviària amb l'alta velocitat a Ciudad Real, juntament amb la construcció d'un aeroport (ara tancat), va fer que la immobiliària Gedeco Avantis i empresaris de la regió possessin en marxa, avalats per les administracions regional i municipal, El Reino de Don Quijote, un complex de lleure a Ciudad Real que allotjaria un casino Caesars, hotels de quatre i cinc estrelles, camp de golf, balneari, centre comercial i centre de convencions. El reclam, altre cop, la creació de milers de llocs de treball... El desembre passat, va sol·licitar concurs de creditors.

Magnat. Sheldon Adelson, al centre amb Cher, en un dels casinos de Las Vegas

Francesc Muñoz, director de l'Observatori de la Urbanització de la UAB, considera que aquests "parcs temàtics dedicats al joc" són un bon exemple d'*urbanització*, caracteritzada per un paisatge estàndard que es pot "repetir i replicar amb absoluta ubiquïtat, amb independència del lloc". Aquestes àrees urbanes dedicades al consum, l'entreteniment o el turisme global proliferen arreu del món.

"El gran problema dels poders públics és que per continuar al poder necessiten els vots. I en un país amb més d'un 20% d'atur, una idea com aquesta, en la qual es ven feina per damunt de tot,

preval molt més que intentar buscar fórmules racionals i sostenibles per sortir de la crisi. I amb això juguen aquests poders públics", assenyala Antonio del Cerro, professor de psicologia social de la Universitat de Barcelona. Del Cerro creu que aquest tipus de projectes, liderats per magnats "que volen continuar guanyant milions, mentre ofereixen sous misers amb jornades llargues, exempcions fiscals i beneficis legals...", revoltarà una part de la societat, conscienciada amb la necessitat de canviar el model actual". "El xoc social, d'una manera o d'una altra, està servit", afegeix.

LORI CAIN / AP

Per al director de l'Observatori de la Urbanitzaci3n, les propostes de grans complexos d'entreteniment s'han de sotmetre per part de l'administraci3n a "un balanç no només econ3mic, sin3 social, cultural i mediambiental, i no 3nicament a curt termini". En primer terme, adverteix, es creen nombrosos llocs de treball, però el territori s'empobreix per la pèrdua d'identitat. "I només les ciutats que mantinguin quotes d'identitat seran a la llarga les més competitives", subratlla.

Per la seva banda, per al soci3leg Josep Espluga, aquest tipus de macroprojectes segueix el camí iniciat fa anys amb la cons-

trucci3n i que ara s'ha demostrat com un dels orígens de la depressi3n econ3mica. "La bombolla immobiliària va fomentar elits econ3miques interessades en el *pelotazo* i l'especulaci3n, que en aquests moments busquen continuar el seu negoci", assenyala.

Per què hem de continuar entossudits en la construcci3n i en el lleure? Segons el parer de José García Montalvo, professor d'economia a la Universitat Pompeu Fabra, és perquè tot el que està relacionat amb la construcci3n, "encara que és poc productiu, crea molts llocs de treball, al contrari del que passa amb aquelles feines amb valor afegit".

L'efecte ocupaci3n és molt ràpid, explica Montalvo, però és una visió curterminista que, ni tan sols en aquests moments, no té aparences que pogués funcionar. "Un megacasino no necessita ni llicenciats ni doctorats ni enginyers, sin3 més aviat treballadors que netegin o, a tot estirar, que en portin el manteniment", diu Espluga.

"Qui finançarà aquests macroprojectes? Ara com ara dubto molt que els bancs ho facin, ni tampoc grups financers internacionals", explica l'economista. Per García Montalvo, aquest tipus de macroprojectes no són una soluci3n a la crisi econ3mica, per molt que els poders públics s'hi aferrin i per molt que intentin facilitar-ne el desenvolupament per mitjà de canvis legals. "Una cosa és el que vulguin i una altra cosa és el que es faci de debò. Està clar que per molt que ara vulguin rellançar l'economia

SENSE VALOR AFEGIT

Un megacasino crea molts llocs de treball, però poc qualificat

'URBANALITZACI3N'

Aquests projectes de lleure es reproduïxen per tot el món i resten identitat a la ciutat

per mitjà d'aquest tipus de projectes lligats a la construcci3n i al lleure, ni la banca, ni els empresaris ni tampoc els ciutadans no els acompanyen".

Francesc Muñoz avisa, a més, que al moment en què es comença a parlar d'un projecte com el d'Adelson "s'aixeca molta polseguera: tota una sèrie d'operacions especulatives es posen en marxa". La construcci3n de complexos de joc o centres de lleure "alimenta projectes immobiliaris, de construcci3n de carreteres, aeroports...". ●

